

دانشکده دندانپزشکی
قالب نگارش طرح دوره

عنوان درس : پروتز پیشرفته نظری 1

مخاطبان: دانشجویان ترم: هشتم

تعداد واحد: 1 واحد نظری

زمان ارائه درس: شنبه ساعت 15- 13 نیمسال دوم 1404-1405

مدرس: دکتر محمد سعیدی

دروس پیش نیاز: درمان بیماران با بی دندانی کامل-مبانی پروتزهای پارسیل عملی و نظری-مبانی

پروتزهای ثابت دندانی نظری و عملی

هدف کلی دوره:

توانمندسازی دانشجویان دندانپزشکی عمومی در تشخیص، طرح ریزی، طراحی و مدیریت درمان پروتزهای پارسیل متحرک (Removable Partial Dentures) بر اساس اصول بیومکانیکی، فیزیولوژیک و زیبایی، با هدف بازیابی عملکرد، حفظ سلامت بافت‌های دهانی و ارتقای کیفیت زندگی بیمار، مطابق با استانداردهای حرفه‌ای

اهداف کلی جلسات :

۱. جلسه ۱: تسلط بر مفاهیم پایه، اپیدمیولوژی و طبقه‌بندی قوس‌های دندانی.
۲. جلسه ۲: توانایی طراحی اتصال‌دهنده اصلی مناسب برای فک بالا.
۳. جلسه ۳: توانایی طراحی اتصال‌دهنده اصلی مناسب برای فک پایین.
۴. جلسه ۴: درک اصول طراحی و جایگذاری اتصال‌دهنده‌های فرعی.
۵. جلسه ۵: تسلط بر اصول آماده‌سازی و طراحی جایگاه رست (Rest Seat).
۶. جلسه ۶: شناخت اصول کلی و انواع نگهدارنده مستقیم (Direct Retainer).
۷. جلسه ۷: توانایی انتخاب و طراحی نگهدارنده مستقیم متناسب با آناتومی بیمار.
۸. جلسه ۸: درک مکانیسم و توانایی طراحی نگهدارنده غیرمستقیم (Indirect Retainer).
۹. جلسه ۹: آشنایی با اصول طراحی بیس پروتز برای توزیع صحیح نیرو.
۱۰. جلسه ۱۰: توانایی تلفیق اجزا و تدوین طرح درمان جامع پروتز پارسیل.
۱۱. جلسه ۱۱: مهارت در کار با سروپور و تعیین محور ورود و خروج پروتز.
۱۲. جلسه ۱۲: توانایی تشخیص دقیق و تدوین طرح درمان مرحله‌به‌مرحله.
۱۳. جلسه ۱۳: تسلط بر اصول آماده‌سازی دندان‌های پایه و بافت‌های دهانی.
۱۴. جلسه ۱۴: شناخت خواص و کاربرد مواد قالب‌گیری در پروتز پارسیل.
۱۵. جلسه ۱۵: توانایی انتخاب و اجرای روش‌های صحیح قالب‌گیری.
۱۶. جلسه ۱۶: مهارت در مراحل نهایی تحویل پروتز، تنظیم اکلوژ و آموزش به بیمار.

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

۱. تسلط بر مفاهیم پایه، اپیدمیولوژی و طبقه‌بندی قوس‌های دندانی
اهداف ویژه:

بیان دلایل شایع از دست دادن دندان‌ها و تأثیر آن بر بافت‌های دهانی.

تعریف صحیح ترمینولوژی‌های کلیدی در پروتز پارسیل (مانند کلاس‌های کندی).

طبقه‌بندی دقیق قوس‌های دندانی بیماران بر اساس سیستم‌های استاندارد.

۲. توانایی طراحی اتصال‌دهنده اصلی مناسب برای فک بالا
اهداف ویژه:

نام بردن انواع اتصال‌دهنده‌های فک بالا و اندیکاسیون هر کدام.
تشخیص نقاط حساس آناتومیک فک بالا برای جلوگیری از فشار دردناک.
طراحی اتصال‌دهنده‌ای که پایداری و حمایت کافی را بدون تداخل با عملکرد زبان فراهم کند.

۳. توانایی طراحی اتصال‌دهنده اصلی مناسب برای فک پایین
اهداف ویژه:

مقایسه انواع اتصال‌دهنده‌های فک پایین و انتخاب بهترین گزینه برای هر کیس.
شناسایی حفره زیر زبانی و برجستگی‌های استخوانی برای طراحی ایمن.
اطمینان از عدم تداخل اتصال‌دهنده با حرکات طبیعی زبان و لثه.

۴. درک اصول طراحی و جایگذاری اتصال‌دهنده‌های فرعی
اهداف ویژه:

تعریف نقش اتصال‌دهنده فرعی در انتقال نیروهای عمودی و جانبی.
تعیین زاویه و ضخامت مناسب برای اتصال‌دهنده‌های فرعی.
جلوگیری از فشار بر دندان‌های پایه و بافت‌های لثه در طراحی اتصال‌دهنده فرعی.

۵. تسلط بر اصول آماده‌سازی و طراحی جایگاه رست (Rest Seat)
اهداف ویژه:

شناخت انواع رست‌ها و کاربرد هر کدام در پروتز پارسیل.
آماده‌سازی صحیح دندان برای ایجاد جایگاه رست با عمق و شکل استاندارد.
اطمینان از اینکه رست نیرو را به محور طولی دندان منتقل کند.

۶. شناخت اصول کلی و انواع نگهدارنده مستقیم (Direct Retainer)
اهداف ویژه:

تعریف نگهدارنده مستقیم و تفاوت آن با حمایت و پایداری.
معرفی انواع کلاسیک‌ها (مانند آی‌بار، سی‌بار و...) و ساختار آن‌ها.
تشخیص شرایط بالینی مناسب برای استفاده از هر نوع نگهدارنده.

۷. توانایی انتخاب و طراحی نگهدارنده مستقیم متناسب با آناتومی بیمار
اهداف ویژه:

اندازه‌گیری دقیق زیرقوس‌ها (Undercuts) برای انتخاب طول بازوی نگهدارنده.

طراحی کلاسیک با توجه به شکل قوس دندانی و زیبایی.

اطمینان از عدم فشار بیش از حد کلاسیک بر دندان‌های پایه.

۸. درک مکانیسم و توانایی طراحی نگهدارنده غیرمستقیم (Indirect Retainer) اهداف ویژه:

تعریف نگهدارنده غیرمستقیم و ضرورت استفاده از آن در قوس‌های انتهایی.

تعیین محور چرخش پروتز و جایگاه مناسب نگهدارنده غیرمستقیم.

طراحی نگهدارنده غیرمستقیم برای جلوگیری از چرخش پروتز به سمت بافت.

۹. آشنایی با اصول طراحی بیس پروتز برای توزیع صحیح نیرو اهداف ویژه:

شناخت انواع مواد بیس (فلز، پلاستیک) و مزایا و معایب هر کدام.

طراحی بیسی که سطح تماس مناسبی با لثه برای توزیع یکنواخت نیرو داشته باشد.

اطمینان از عدم فشار موضعی بیس بر نقاط حساس لثه.

۱۰. توانایی تلفیق اجزا و تدوین طرح درمان جامع پروتز پارسیل اهداف ویژه:

ترکیب اصول حمایت، نگهداری و پایداری در یک طرح واحد.

ارزیابی کلی طرح از نظر زیبایی، راحتی و عملکرد برای بیمار.

رفع تناقضات احتمالی در طراحی اجزای مختلف پروتز.

۱۱. مهارت در کار با سرویور و تعیین محور ورود و خروج پروتز اهداف ویژه:

تنظیم صحیح سرویور و تعیین محور ورود و خروج (Path of Insertion).

تشخیص زیرقوس‌های مزاحم و برنامه‌ریزی برای اصلاح آن‌ها.

استفاده از خطکش سرویور برای تعیین سطح مشترک دندان‌ها.

۱۲. توانایی تشخیص دقیق و تدوین طرح درمان مرحله‌به‌مرحله اهداف ویژه:

جمع‌آوری اطلاعات کامل از تاریخچه بیمار و معاینات بالینی.

اولویت‌بندی درمان‌های لازم (مثل پرکردگی یا درمان ریشه) قبل از پروتز.

ارائه طرح درمان شفاف و قابل فهم به بیمار.

۱۳. تسلط بر اصول آماده‌سازی دندان‌های پایه و بافت‌های دهانی

اهداف ویژه:

آماده‌سازی دندان‌ها برای ایجاد جایگاه رست و هدایت‌کننده (Guide Plane).

اصلاح شکل دندان‌ها برای بهبود زیبایی و عملکرد پروتز.

اطمینان از سلامت پرپودنتال و اندودنتیکال دندان‌های پایه قبل از پروتز.

۱۴. شناخت خواص و کاربرد مواد قالب‌گیری در پروتز پارسیل
اهداف ویژه:

مقایسه مواد قالب‌گیری (آلژینات، سیلیکون، پلی‌اتر) از نظر دقت و پایداری.

انتخاب ماده مناسب بر اساس شرایط دهان بیمار و نوع پروتز.

رعایت اصول کار با مواد برای جلوگیری از خطاهای قالب‌گیری.

۱۵. توانایی انتخاب و اجرای روش‌های صحیح قالب‌گیری
اهداف ویژه:

اجرای روش قالب‌گیری یک مرحله‌ای یا دو مرحله‌ای بر اساس نیاز کیس.

تهیه ماکت دقیق و بدون حباب برای طراحی پروتز.

بررسی دقت ابعادی ماکت تهیه شده.

۱۶. مهارت در مراحل نهایی تحویل پروتز، تنظیم اکلوز و آموزش به بیمار
اهداف ویژه:

تنظیم اکلوز پروتز برای ایجاد تعادل در تمام حرکات فک.

اصلاح نقاط فشار (Pressure Points) برای راحتی بیمار.

آموزش مراقبت‌های روزانه و نگهداری پروتز به بیمار.

در پایان دانشجو قادر باشد

۱. جلسه اول: مبانی اپیدمیولوژی، فیزیولوژی و ترمینولوژی

توانایی نهایی: دانشجو می‌تواند قوس دندانی بیمار را معاینه کرده و بر اساس سیستم کندی (Kennedy) یا اپرتون، کلاس پروتز را به درستی تشخیص دهد و طبقه‌بندی کند.

۲. جلسه دوم: طراحی اتصال‌دهنده اصلی فک بالا

توانایی نهایی: دانشجو می‌تواند با توجه به آناتومی فک بالا، نوع مناسب اتصال‌دهنده (مثلاً نوار پشتی یا پالتی) را انتخاب کرده و طرح اولیه آن را روی کاغذ یا نرم‌افزار ترسیم کند.

۳. جلسه سوم: طراحی اتصال‌دهنده اصلی فک پایین

توانایی نهایی: دانشجو می‌تواند با در نظر گرفتن حفره زیر زبانی و برجستگی‌های فک پایین،

اتصال‌دهنده مناسب (مانند نوار زیر زبانی یا هفت‌نوار) را طراحی و ترسیم کند.

۴. جلسه چهارم: اتصال‌دهنده‌های فرعی

توانایی نهایی: دانشجو می‌تواند جایگاه و زاویه صحیح اتصال‌دهنده‌های فرعی را بین رست و نگهدارنده مستقیم تعیین کرده و در طرح کلی پروتز جای دهد.

۵. جلسه پنجم: رست و جایگاه رست

توانایی نهایی: دانشجو می‌تواند شکل، عمق و زاویه استاندارد جایگاه رست (Rest Seat) را روی دندان‌های پایه طراحی کرده و آماده‌سازی لازم برای آن را مشخص کند.

۶. جلسه ششم: آشنایی با نگهدارنده مستقیم (بخش اول)

توانایی نهایی: دانشجو می‌تواند انواع کلاسیک‌ها (مثل I-bar, C-bar) را نام برده و اندیکاسیون هر کدام را بر اساس سطح استخوان و لثه تشخیص دهد.

۷. جلسه هفتم: آشنایی با نگهدارنده مستقیم (بخش دوم)

توانایی نهایی: دانشجو می‌تواند با اندازه‌گیری زیرقوس (Undercut) روی مدل، طول و انحنای مناسب بازوی نگهدارنده را تعیین کرده و طرح آن را ترسیم کند.

۸. جلسه هشتم: آشنایی با نگهدارنده غیرمستقیم

توانایی نهایی: دانشجو می‌تواند محور چرخش پروتز را شناسایی کرده و جایگاه دقیق نگهدارنده غیرمستقیم را برای جلوگیری از چرخش پروتز تعیین کند.

۹. جلسه نهم: ملاحظات بیس پروتز

توانایی نهایی: دانشجو می‌تواند محدوده و ضخامت بیس پروتز (فلزی یا پلاستیکی) را طوری طراحی کند که نیرو را به طور یکنواخت روی لثه توزیع کند.

۱۰. جلسه دهم: اصول طراحی پروتز پارسیل

توانایی نهایی: دانشجو می‌تواند تمام اجزای طراحی شده (اتصال‌دهنده، رست، نگهدارنده‌ها و بیس) را در یک طرح واحد یکپارچه کرده و از نظر بیومکانیکی آن را ارزیابی نهایی کند.

۱۱. جلسه یازدهم: سرویور و مراحل سروی کردن

توانایی نهایی: دانشجو می‌تواند مدل دندان را روی دستگاه سرویور قرار داده، محور ورود و خروج (Path of Insertion) را تعیین کند و زیرقوس‌های مزاحم را شناسایی نماید.

۱۲. جلسه دوازدهم: اصول تشخیص و طرح درمان

توانایی نهایی: دانشجو می‌تواند با جمع‌آوری اطلاعات بالینی، یک پرونده درمانی کامل تدوین کرده و مراحل درمان را به ترتیب اولویت برای بیمار برنامه‌ریزی کند.

۱۳. جلسه سیزدهم: آماده‌سازی دهان و دندان‌های پایه

توانایی نهایی: دانشجو می‌تواند دندان‌های پایه را برای قرارگیری رست و هدایت‌کننده (Guide Plane)

به صورت استاندارد آماده‌سازی کند و تغییرات شکل دندان را ترسیم نماید.

۱۴. جلسه چهاردهم: مواد قالب‌گیری

توانایی نهایی: دانشجو می‌تواند با مقایسه خواص مواد، مناسب‌ترین ماده قالب‌گیری (آلژینات، پلی‌اتر یا سیلیکون) را برای هر مرحله از کار انتخاب کند.

۱۵. جلسه پانزدهم: روش‌های قالب‌گیری

توانایی نهایی: دانشجو می‌تواند تکنیک صحیح قالب‌گیری (یک مرحله‌ای یا دو مرحله‌ای) را اجرا کرده و ماکتی دقیق و بدون خطا تهیه کند.

۱۶. جلسه شانزدهم: مراحل تحویل دنچر

توانایی نهایی: دانشجو می‌تواند پروتز ساخته شده را روی دهان بیمار قرار داده، نقاط فشار را اصلاح کند، اکلوز را تنظیم نماید و دستورالعمل‌های مراقبتی را به بیمار آموزش دهد.

منابع:

McCrackens removable partial prosthodontics
Stewart removable partial prosthodontics

روش تدریس: پاور پوینت- سخنرانی- فیلمهای آموزشی- ارایه انواع قوسهای فکی

وسایل آموزشی: پروژکتور- کامپیوتر- مدل‌های فکی

سنجش و ارزشیابی

ساعت	تاریخ	سهم از نمره کل (ر حسب درصد)	روش	آزمون
////////////////////	////////////////////	10درصد	تستی و تشریحی	کونیز
	مطابق اعلام آموزش	20درصد	تستی و تشریحی	آزمون میان ترم
	مطابق اعلام آموزش	60درصد	تستی و تشریحی	آزمون پایان ترم
		10درصد		حضور فعال در کلاس

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

نظم و مقررات کلاس را رعایت کند و سر وقت در کلاس حضور یابد
در تمام مدت کلاس به مطالب گوش فرا دهد
تلفن همراه خود را در طول کلاس خاموش نگهدارد

نام و امضای مدرس: دکتر مرادپور نام و امضای مدیر گروه: دکتر ریسی

نام و امضای مسنول EDO دانشکده: دکتر ندا مظفری

تاریخ تحویل: تاریخ ارسال:

تاریخ ارسال

:

جدول زمانبندی درس پروتز پیشرفته نظری 1.....
روز و ساعت جلسه : شنبه ها ساعت 15-13 نیمسال دوم 1404-1405

جلسه	تاریخ	موضوع هر جلسه	مدرس
1		آشنایی با اپیدمیولوژی، فیزیولوژی، ترمینولوژی، ملاحظات و طبقه بندی قوس های دندانی	دکتر محمد سعیدی
2		اتصال دهنده اصلی فک بالا	دکتر محمد سعیدی
3		اتصال دهنده اصلی فک پایین	دکتر محمد سعیدی
4		اتصال دهنده فرعی	دکتر محمد سعیدی
5		آشنایی با رست و جایگاه رست	دکتر محمد سعیدی
6		آشنایی با direct retainer	دکتر محمد سعیدی
7		آشنایی با direct retainer	دکتر محمد سعیدی
8		آشنایی با indirect retainer	دکتر محمد سعیدی
9		آشنایی با ملاحظات بیس پروتز	دکتر محمد سعیدی
10		اصول طراحی پروتز پارسیل	دکتر محمد سعیدی
11		آشنایی با سرویور و مراحل سروی کردن	دکتر محمد سعیدی
12		آشنایی با اصول تشخیص و طرح درمان	دکتر محمد سعیدی
13		آشنایی با اصول آماده سازی دهان و اصول آماده سازی دندانهای پایه	دکتر محمد سعیدی
14		مواد قالبگیری در پروتز پارسیل	دکتر محمد سعیدی
15		روش های قالبگیری در پروتز پارسیل	دکتر محمد سعیدی
16		آشنایی با مراحل تحویل دنچر	دکتر محمد سعیدی

جدول بلوپرینت آزمون: پروتز پیشرفته نظری 1 نیمسال تحصیلی : نیمسال دوم 1404-1405
دانشکده: دندانپزشکی گروه آموزشی: پروتزهای دندانی

ردیف	عنوان محتوای آموزشی	مدت زمان آموزش (ساعت)	درصد زمان اختصاص داده شده	تعداد سوالات	تعداد سوالات مربوط به هر یک از سطوح اهداف یادگیری		
					حیطه ی شناختی	حیطه ی مهارتی	حیطه ی نگرشی
1	آشنایی با اپیدمیولوژی، فیزیولوژی، ترمینولوژی، ملاحظات و طبقه بندی قوس های دندانی	1	6.25	3	2	1	
2	اتصال دهنده اصلی فک بالا	1	6.25	3	1	2	
3	اتصال دهنده اصلی فک پایین	1	6.25	3	1	2	
4	اتصال دهنده فرعی	1	6.25	2	1	1	
5	آشنایی با رست و جایگاه رست	1	6.25	3	2	1	
6	آشنایی با direct retainer	1	6.25	3	2	1	
7	آشنایی با direct retainer	1	6.25	3	1	2	
8	آشنایی با indirect retainer	1	6.25	2	1	1	
9	آشنایی با ملاحظات بیس پروتز	1	6.25	2	1	1	
10	اصول طراحی پروتز پارسیل	1	6.25	3	1	2	
11	آشنایی با سرویور و مراحل سروی کردن	1	6.25	3	1	2	
12	آشنایی با اصول تشخیص و طرح درمان	1	6.25	3	1	2	
13	آشنایی با اصول آماده سازی دهان و اصول آماده سازی دندانهای پایه	1	6.25	3	1	2	
14	مواد قالبگیری در پروتز پارسیل	1	6.25	2	1	1	
15	روش های قالبگیری در پروتز پارسیل	1	6.25	2	1	1	
16	آشنایی با مراحل تحویل دنچر	1	6.25	3	1	1	1

جدول بلوپرینت EDC

تعداد سوال: 40

نام گزوه آموزشی: پروتزه‌های دندان‌ی

رتبه علمی: استادیار